

NASLOVNICA

SADRŽAJ

INTERVJU S POVODOM

KRITIKA...

L. Kazališna umjetnost

L. [Likovna umjetnost](#)

L. Skender L. Razgovor s.

L. Šimičić A. Bakrorez

L. Loinjak I. Specifičan primjer

L. [Loinjak I. Preobražaj forme](#)

L. Dea Matasić B. Spomen obilježje

L. Filmska umjetnost

MANIFESTACIJE

ESEJI

MEĐUNARODNA SURADNJA

IZDAVAŠTVO

ERASMUS

IN MEMORIAM

Loinjak Igor
Muzej likovnih umjetnosti, Osijek
igor.loinjak@gmail.com

Preobražaj forme

Kao svjedok svoga društva oduvijek sam se intenzivno bavio pseudobiološkim krugom proizvodnje, potrošnje i uništavanja. I dugo vremena sam se bojao činjenice da je jedan od najvidljivijih materijalnih rezultata preplavljenost našega svijeta smećem i istrošenim odbačenim predmetima.

Arman

Vidjevši prvi puta radove Vjekoslava Filipovića dok su neki od njih još uvijek bili u nastajanju, glavom mi je prostrujila misao kako je jednostavnost osnova svake moguće složenosti. I doista, što sam ih više gledao, spomenuta se misao pokazivala sve točnijom. Prije no što dođem do konkretnih radova, vratio bih se na same izvore iz kojih su oni potekli. Filipović u svojim svakodnevnim šetanjama prema zgradi

Foto: Sanjin Vinković

kiparskoga odsjeka na Umjetničkoj akademiji u Osijeku uočava brojne i često nemamo odložene drvene gajbe za voće. Jesu li one uporabni predmeti u kojima je autor otkrio estetski naboj? Nije lako dati odgovor na to pitanje, ali teško se oteti dojmu kako autor u njih taj estetski naboj upravo upisuje koristeći ih u pronađenom stanju (kao ready-made) ili intervenirajući u njih. U prvi su mah one bile tek vizualna činjenica, odloženi predmeti čija je sudbina, vjerojatno, da budu uništeni. Autor ih tada počinje skupljati isprva ne znajući što bi s njima činio. Ali ne zadugo. Akumulacija odbačenoga materijala postaje osnovom čitave serije radova u kojoj je Filipović uvijek iznova širio spektar morfoloških mogućnosti upisanih u drvene gajbe. Započevši sa slaganjem i preslagivanjem nepromijenjih i ponuđenih oblika do kojih je došao, autor vrlo brzo ulazi u proces razgradnje pronađenih predmeta ne bi li njihovi sastavni dijelovi u konačnici postali stanice budućih umjetničkih organizama. Nešto mora biti uništeno da bi se izrodila nova stvar! Na koji se način to novo razvijalo u Filipovićevu radu? Postupno, ali sigurno jer autor ne radi

skokove. Od prvih pokušaja u kojima se mogla vidjeti tek nagomilana masa drvenih elemenata, dolazi se do reljefnih slika, krugova, spirala... Faze su sljedeće: a) prikupljanje drvenih gajbi i njihovo slaganje u različite oblike, b) rastavljanje istih bez potrebe za daljnim preslagivanjem, c) oblikovanje novih formi po modelu širenja interpretativnih mogućnosti upisanih u osnovne drvene sastavnice gajbi. Na tom tragu radove možemo podijeliti u tri podciklusne kategorije: a; a+b; a+b+c. Matematički model opisa djeluje vrlo jednostavno, ali kada se u obzir uzmu mogućnosti morfoloških varijacija brzo otkrivamo da je „a“ sastavljen od a1, a2, a3, a4... an, dok „c“ omogućava sličnu operaciju i mogućnost uvođenja c1, c2, c3, c4... cn. Širenje Filipovićeva rada nije samo morfološke naravi. To nam pokazuje rad u kojem autor koristi podnice gajbi poput karata ih slažući u trokustati oblik po vertikali i horizontali. Mogućnost prostornoga širenja ovoga rada biva ograničeno tek gradivnim materijalom jer brojčano dodavanje novih dijelova ima potencijal beskonačnoga.

Bitna je oznaka cjelokupnoga ciklusa lišavanje radova čvrste vanjske ovojnice što proizlazi iz samih svojstava gradivnoga materijala. Prozračnost radova pruža mogućnost svjetlosne igre korištenjem dinamičkoga odnosa svjetla i sjene. Osobito su tome skloni reljefi koji postavljeni na zid izbijaju u prostoriju istovremeno uvlačeći prostor kroz vlastite pore u vlastitu unutrašnjost. Gledajući tek pojedinačne radove, Filipovićeva se ideja tek stidljivo nadaje zainteresiranome oku koje zaključuje da se radi o zanimljivom oblikovnom rješenju. Ali, okupljanjem većeg broja djela u kojima se vidi ne samo razvojni, nego i morfološki razgranat sklop realizacija te ideje, postajemo svjesni da je Filipović neprestano bio na putu variranja s kojega još uvijek nije skrenuo ujedno šireći interpretacijske horizonte oblicima začetima u vlastitoj glavi. Ili upisanima u drvene elemente gajbi od kojih sve počinje i u kojima sve završava.

Foto: Sanjin Vinković

Foto: Sanjin Vinković